

**GYÖNGYÖS VÁROS KÖRNYEZETVÉDELMI
PROGRAMJA**

2007-BEN AKTUALIZÁLT VÁLTOZAT

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS.....	4
I. A KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAM ALAPELVEI.....	6
II. AZ ELÉRNI KÍVÁNT KÖRNYEZETVÉDELMI CÉLOK, CÉLÁLLAPOTOK.....	7
1. A KÖRNYEZETI ELEMÉK VÉDELME.....	7
1.1. <i>Levegőtisztaság-védelem.....</i>	7
1.2. <i>A vizek védelme.....</i>	11
1.3. <i>Talaj-, földvédelem.....</i>	14
2. A TERMÉSZET VÉDELME.....	15
2.1. <i>Alapfogalmak.....</i>	15
2.2. <i>A természetvédelem feladata.....</i>	15
2.3. <i>Gyöngyösi természeti érték leltára.....</i>	16
2.4. <i>Természetvédelmi feladatok.....</i>	17
3. TÁJVÉDELEM.....	17
4. A TELEPÜLÉSI KÖRNYEZET MŰVI ELEMEINEK VÉDELME ÉS INFRASTRUKTURÁLIS RENDSZERÉNEK FEJLESZTÉSE.....	18
4.1. <i>A települési környezet védelme.....</i>	18
4.2. <i>A emberi egészség védelmének környezeti vonatkozásai.....</i>	18
4.3. <i>Az épített környezet védelme.....</i>	18
4.4. <i>Az infrastruktúra környezeti vonatkozásai.....</i>	19
5. ZÖLD TERÜLETEK, KÖZTERÜLETEK FENNTARTÁSA.....	20
6. HULLADÉKGAZDÁLKODÁS.....	21
6.1. <i>Szilárd hulladékok keletkezése, gyűjtése, hasznosítása/ártalmatlanítása.....</i>	21
.....	22
6.2. <i>Folyékony települési hulladék (FTH).....</i>	25
7. ZAJ ÉS REZGÉS ELLENI VÉDELEM.....	26
8. HELYI KÖZLEKEDÉSSZERVEZÉS.....	27
9. ENERGIAGAZDÁLKODÁS.....	28
10. KÖRNYEZETBIZTONSÁGGAL KAPCSOLATOS CÉLOK.....	28
IV. KÖRNYEZETI PRIORITÁSOK.....	28
1. KIEMELTEN KEZELT KÖRNYEZETI PRIORITÁSOK.....	29
2. SPECIÁLIS KÖRNYEZETVÉDELMI PRIORITÁSOK.....	29
3. TOVÁBBI PRIORITÁSOK.....	29
V. A PROGRAM ÉRVÉNYESÍTÉSÉNEK ESZKÖZRENDSZERE.....	30
1. SZABÁLYOZÁSI, TELEPÜLÉSSZERKEZETI, RENDEZÉSI TERVEK, TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, MELYEK BIZTOSÍTJÁK.....	30
2. A KÖRNYEZETVÉDELEM PRIORITÁSRENDSZERÉRE ÉPÜLŐ EGYÉB PROGRAMOK.....	30
3. KAPCSOLÓDÁSI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI LEHETŐSÉGEK.....	30
3.1. <i>Kapcsolódás a nemzetközi együttműködés kínálta fejlesztésekhez.....</i>	30
3.2. <i>Kapcsolódás az országos jelentőségű programokhoz.....</i>	30
3.3. <i>Kistérségi, két vagy több települést érintő együttműködés.....</i>	31
3.4. <i>Városon belüli együttműködési rendszer.....</i>	31
3.5. <i>A város feladatai és lehetőségei.....</i>	31
3.6. <i>Környezetvédelmi monitoring és információs rendszer.....</i>	32
3.7. <i>Környezetbarát gazdaságfejlesztési stratégia.....</i>	32
4. A TERVEZÉS, SZABÁLYOZÁS ALAPKÉRDÉSEI, KÖRNYEZETVÉDELMI MONITORING ÉS INFORMÁCIÓS RENDSZER.....	32
5. AZ INTÉZMÉNYI RENDSZER.....	33
6. A TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL ÉS TUDATOSSÁG ERŐSÍTÉSE, A KÖRNYEZETI KULTÚRA FEJLESZTÉSE.....	34
VI. A PROGRAM PÉNZÜGYI IGÉNYEI.....	35

Bevezetés

Gyöngyös Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2001-ben fogalmazta meg és fogadta el települési környezetvédelmi programját. Tevékenységét azóta a program szellemében, a megfogalmazott célok elérését szem előtt tartva végezte. A megfogalmazott célok közül sok teljesült, de vannak olyan feladatok, melyek befejezése még várat magára.

A települési Önkormányzat számos feladata közül vannak kifejezetten környezetvédelmi célt szolgálók, míg más feladatok közvetve hatnak a környezetre.

Ahhoz, hogy a környezetvédelmi program szakmai és információs szempontból is megalapozott legyen, elengedhetetlen az aktuális környezeti állapot felmérése, leírása. A tényleges környezeti állapot ismeretében fogalmazhatók meg a környezeti programba foglalt célok, illetve állítható fel a minőségjavító intézkedések fontossági és sürgősségi sorrendje. Éppen ezért az egyes környezeti elemekhez kapcsolódó célok megfogalmazását az aktuális környezeti állapotról vonatkozó rövid leírás előzi meg, mely a feladat-meghatározás eszköze.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban Ktv.) 46. § (1) bekezdés e) pontja értelmében Gyöngyös Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a környezet védelme érdekében évente elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról a lakosságot tájékoztatja.

A beszámoló az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségtől (továbbiakban ÉMI KTVF) kapott mérési és nyilvántartási adatokon alapszik, tartalmazza továbbá a városban működő környezet- és természetvédelmi célú civil szervezések (Mátraaljai Környezetvédelmi Egyesület Károly Róbert Főiskola, Kékes Turista Egyesület, Berze János Gimnázium Környezetvédő Köre) jelzéseit, a Városüzemeltetési Igazgatóság munkája során szerzett tapasztalatok és a környezetvédelmi tárgyú államigazgatási eljárások feldolgozását is. A környezetvédelmi programba foglalt állapotleírás ezeknek az adatoknak a felhasználásával készült.

Bár a települési környezetvédelmi programra vonatkozóan a Ktv. nem ír elő részletes formai és tartalmi követelményeket, a 47. § (1) bekezdés értelmében a programnak tartalmaznia kell különösen

- a) a települési környezet tisztasága,
- b) a csapadékvíz-elvezetés,
- c) a kommunális szennyvízkezelés, -gyűjtés, -elvezetés, -tisztítás,
- d) kommunális hulladékkezelés,
- e) a lakossági és közszolgáltatási (vendéglátás, település-üzemeltetés, kiskereskedelem) eredetű zaj-, rezgés- és légszennyezés elleni védelem,
- f) a helyi közlekedésszervezés,
- g) az ivóvízellátás,

- h) az energiagazdálkodás,
- i) a zöldterület-gazdálkodás,
- j) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításának és a környezetkárosodás csökkentésének településre vonatkozó feladatait és előírásait.

A település környezetvédelmi programját az önkormányzat képviselő-testülete fogadja el. Az elfogadott programban meghatározott célok megvalósulása érdekében az önkormányzat képviselő-testülete

- szükség szerint helyi rendeletet alkot,
- költségvetésében forrást biztosít a megnevezett feladatok végrehajtására,
- a megfogalmazott célokat beépíti a település rendezési terveibe, gazdasági programjába.

A környezetvédelmi program nyitott, a megvalósult célok és az újonnan felmerülő környezeti problémák, új környezeti elvárások alakítják azt, éppen ezért - a Ktv. előírásainak megfelelően – a programot két évente felül kell vizsgálni.

Bármely szintű környezetvédelmi program megvalósításához szükség van a különböző ágazatok, a gazdálkodó szervezetek, az önkormányzat, a lakosság és a civil szervezetek összefogására, arra, hogy döntéseikben szerepet kapjon és érvényesüljön a környezet védelme, a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettség és felelősség.

A Program összhangban van a megyei és a 132/2003. (XII. 11.) OGY határozattal elfogadott, 2003-2008. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-II) alapelveivel és célkitűzéseivel.

I. A környezetvédelmi program alapelvei

Gyöngyös város környezetvédelmi programja Gyöngyös Város Önkormányzata Képviselő-testületének környezete iránti felelősségérzetét fejezi ki. A program alapelvei összhangban vannak a Ktv. 6-12 §-ban megfogalmazott, és a II. Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghirdetett alapelvekkel, melyek az alábbiak:

- a megelőzés,
- a helyreállítás,
- a felelősség,
- az együttműködés elve,
- a tájékoztatás,
- a nyilvánosság
- a „szennyező fizet” elve
- a fenntartható fejlődés,
- a káros környezeti hatások megelőzésének elve,
- az elővigyázatosság elve,
- a környezeti szempontok érvényesítése a gazdasági folyamatokban,
- a regionális környezetpolitikával való összhang megteremtése.

A programban megfogalmazott célok és feladatok megfogalmazásában a környezetpolitika alapvető prioritásai az alábbiakban foglalhatók össze:

- az emberi egészség veszélyeztetésének csökkentése, megszüntetése,
- az emberi egészséget és életminőséget befolyásoló környezeti elemek védelme,
- a gazdasági fejlődés és a környezetvédelmi érdekek összehangolása,
- az élővilág sokszínűségének megőrzése.

II. Az elérni kívánt környezetvédelmi célok, célállapotok

A Program alapvető célkitűzése a gazdasági, társadalmi fejlődéshez szükséges környezetvédelmi feltételek kialakítása, a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi szempontok és érdekek összhangjának megteremtése, a környezetvédelmi stratégia feladatainak meghatározása.

A program célja:

- a környezeti értékek megóvása,
- a környezeti károk megelőzése,
- a már bekövetkezett károk feltárása, lokalizálása, felszámolása,
- az élő és élettelen környezet természet közeli állapotának megőrzése,
- a természeti folyamatokban rejlő információk megőrzése,
- a természeti erőforrásokkal való takarékos és értékvédő gazdálkodás,
- a környezet- és természet védelme iránti felelősség kialakítása.

Gyöngyös Város Környezetvédelmi Programja mindenképp előtt a már feltárt, ismert környezeti problémák megoldását és új környezetvédelmi problémák keletkezésének megelőzését tűzi ki célul.

A Program megvalósításához konkrét beavatkozásokra, bizonyos tevékenységeket ösztönző, másokat korlátozó szabályozásokra van szükség.

1. A környezeti elemek védelme

1.1. Levegőtisztaság-védelem

A levegő minőségét Gyöngyösön alapvetően

- a közlekedésből, fűtésből és ipari tevékenységekből eredő légszennyezőanyag emisszió
- gazdasági, vagy lakossági tevékenységből származó bűzkibocsátás
- allergén növények pollenjeinek koncentrációja

határozza meg.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. KvVM rendelet alapján Gyöngyös a „Visonta környéke” légszennyezettségi zónába van besorolva. A „Visonta és környéke” zónában az ülepedő por koncentrációja meghaladja a légszennyezettségi határértéket.

A város levegőtisztaságát az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat (OLM) tagjaként az ÉMI KTVF akkreditált mérőközpontja méri

- kén-dioxidra és nitrogén-dioxidra 2 mérési ponton: Széchenyi utca, Deák Ferenc utca,

- az agglomerációba való besorolásból adódóan pedig ülepedő porra összesen 7 ponton: Csillás utca, Platán utca, Fecske utca, Szurdokpart út, Vágóhid és Városháza.

A levegő minőségét 5 osztályba sorolják. A 2004-2005. évi mérések alapján a város levegőjének minősége a légszennyezőanyag koncentrációk alapján az alábbiak szerint alakult:

Légszennyező anyag	Mérőpont helye	Levegőminőség 2004-ben	Levegőminőség 2005-ben
Nitrogén-dioxid	Széchenyi utca	jó (2. o.)	szennyezett (4. o.)
	Deák Ferenc utca	kiváló (1.o.)	megfelelő (3. o.)
Kén-dioxid	Széchenyi utca	kiváló (1. o.)	kiváló (1.o.)
	Deák Ferenc utca	kiváló (1.o.)	kiváló (1. o.)
Ülepedő por	Csillás utca	kiváló (1.o.)	jó (2. o.)
	Platán utca	kiváló (1.o.)	jó (2.o.)
	Fecske utca	kiváló (1.o.)	kiváló (1.o.)
	Szurdokpart út	kiváló (1.o.)	kiváló (1.o.)
	Vágóhid utca	kiváló (1.o.)	jó (2. o.)
	Városháza	kiváló (1.o.)	jó (2. o.)

A levegőminőség-romlásnak – a szennyezőanyagok természetéből és a mérőpont városon belüli helyéből eredően – nagy valószínűséggel a megnövekedett közlekedés az okozója, javulás a nyugati elkerülő út forgalomba helyezése után várható.

A Mátrára vonatkozóan az OLM-nek nincsenek imisszió mérő pontjai. A Nyirjesi mérőállomás adatai egyrészt meteorológiai, másrészt kutatási célokat szolgálnak.

Városunkban a legnagyobb légszennyező forrás a közlekedés, melynek hatására elsődlegesen ún. vonalas légszennyezett területek alakulnak ki, ezek elsősorban az ott élő lakosságot érintik.

A TERRA-VITA Kft. Karácsondi úti komposzttelepén végzett tevékenysége több alaklommal szennyezte bűzzel környezetét, fűtési idényben esetenként lakossági tüzelő berendezések okoznak bűzszenyezést és az állattartás is oka lehet bűz miatti panaszoknak.

A város levegőjének pollentartalmára vonatkozóan nem rendelkezünk hivatalos adatokkal.

A levegőminőségre vonatkozó, rendelkezésünkre álló mérési eredmények, az előforduló bűzszenyezések és az allergének okozta problémák ismeretében a levegőminőség megőrzésére és javítására az alábbi célkitűzések fogalmazódnak meg:

Csökkenteni kell a város és különösen a belváros közlekedésből származó légszennyezettséget, ennek érdekében

- felül kell vizsgálni a város forgalom rendjét, technikáját felülvizsgálatára (lakó- és pihenőövezetek kialakítása, utcák egyenirányúsítása, tehergépjármű-forgalom kitiltása, stb.) és olyan forgalomtechnikai szabályozást kell kidolgozni, amely kisebb közlekedési légszennyezőanyag kibocsátást biztosít;
- akciókat, kampányokat kell szervezni a városon belüli gépkocsi használat visszaszorítása, a szállítási igények racionalizálása céljából;
- népszerűsíteni kell a tömegközlekedés igénybevételét és a kerékpározást;
- szükség van a nagy forgalmú közlekedési csomópontokban körforgalom kialakítás feltételeinek előkészítésére (tanulmányok, kiviteli tervek, kivitelezés);
- a város ipari és lakóterületeinek fejlesztésével összhangban kezdeményezzük a tömegközlekedés bővítését, az autóbusz-közlekedés útvonalának és menetrendjének felülvizsgálatát;
- a 24. számú közlekedési főút K-i elkerülő szakasza és a város területén tervezett egyéb hálózatfejlesztések ütemezett területbiztosítását elő kell készíteni;
- célunk a kerékpár-úthálózat fejlesztésének a rendezési tervben megfogalmazott ütemezett előkészítése és megvalósítása;
- az új autóbusz pályaudvar vasútállomás mellé történő áttelepítésének megvalósítását a Mátra Volánnal együtt tervezzük.

A fűtésből származó légszennyezőanyag kibocsátás csökkentése érdekében

- az önkormányzati intézményekben előtérbe kell helyezni a távfűtést, vagy magas hatásfokú kazánok telepítését, illetve támogatni kell az épületek energiaracionalizálását eredményező felújításokat, beruházásokat;
- népszerűsíteni kell a korszerű fűtési formák, a megújuló energiák alkalmazását, a lakóépületek építéskori és utólagos hőszigetelésének jelentőségére fel kell hívni az építkezők figyelmét.

A bűzszenyezések megszüntetése érdekében

- az avar-, szalma, tarló-égetést továbbra is meg kell tiltani;
- szorgalmazni kell az ÉMI KTVF-nél a nyitott komposztálási eljárás 2007. október 30-tól hatályos tilalmának ellenőrzését és érvényesítését a TERRA-VITA Kft. Karácsondi úti komposzttelepén;
- a nem lakossági eredetű bűzszenyezések megszüntetését az ÁNTSZ bevonásával a hatáskörrel rendelkező ÉMI KTVF-hez továbbítjuk;
- a belterületi állattartás feltételeit oly módon kell szabályozni, hogy az abból eredő bűz a telekhatáron ne terjedjen túl, vagy adott esetben meg kell tiltani az állattartást.

A biológiai légszennyezők – pollenek – csökkentése a lakosság, az önkormányzat, a Talajvédelmi Szolgálat és a közútkezelő együttes munkájának eredményeként biztosítható.

A környezetvédelemről szóló 15/2000. (V.22.) KT. számú helyi rendelet 22. –23. §-a nevesíti az ingatlan tulajdonosok védekezési kötelezettségét.

A növényvédelemről szóló 2000. évi XXXV. törvény 5. § (3) bekezdése értelmében a földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virágzását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani. A törvény 7. § (1) bekezdése kimondja, hogy közérdekű védekezést kell elrendelni, ha a földhasználó, illetve a termelő védekezési kötelezettségének az azt elrendelő hatósági határozat ellenére sem tesz határidőre eleget. A közérdekű védekezést külterületen az illetékes Szolgálat, belterületen a települési, önkormányzat jegyzője rendeli el. A védekezésre kötelező, illetve a közérdekű védekezést elrendelő határozat elleni fellebbezésnek a végrehajtásra halasztó hatálya nincs.

A közlekedési utak mentén lévő allergén növények irtása a helyi közutak kezelésének szakmai szabályairól szóló 5/2004. (I. 28.) GKM rendelet mellékletének 3.8. pont c) bekezdése értelmében a közút kezelőjének feladata. Annak érdekében, hogy biztosított legyen a teljes település allergén növény mentessége, az Önkormányzat szükség esetén jelzi a közútkezelő felé az allergén növények irtásának szükségességét.

A pollenszennyezés csökkentése érdekében

- ellenőrizni kell az allergén növények rendszeres irtását, a helyi rendeletbe foglalt szabályok betartását, a szabálysértőkkel szemben fel kell lépni;
- a költségvetésben biztosítani kell a belterületi közérdekű védekezés elrendelésének anyagi forrásait;
- az eredményes védekezés érdekében az allergén növények irtásában részt vevő szereplők munkáját össze kell hangolni, a kapcsolatot tartani kell.

Az önkormányzatok szabályozási, rendeletalkotási lehetőségei a levegőminőség javítására:

- H a rendezési és szabályozási tervek készítésénél a zöldterület fejlesztést szem előtt kell tartani;
- H az avar, szalma, kerti hulladék, nyesedék égetését az önkormányzat rendeletben szabályozza, a rendelet előírásainak betartását ellenőrizni kell;
- H a bűzszenyezés mérséklése érdekében a belterületi állattartás szabályainak betartását ellenőrizni kell;
- H a bűzszenyezés érdekében a csapadécsatornába való illegális szennyvízbevezetéseket fel kell számoltatni;
- H a lakóterületen és közvetlen környezetében az ipari és szolgálattó egységek építkezési engedélyének kiadásánál és tevékenységének engedélyezésénél a tevékenység légszennyező hatását figyelembe kell venni;
- H az ipari parkba betelepülni szándékozó ipari egységek támogatásának elbírálásánál tevékenységük légszennyező hatása alapvető szempont kell legyen.

1.2 A vizek védelme

1.2.1 Felszín alatti vizek

Városunk üzemelő, sérülékeny környezetű ivóvízbázison fekszik. A Kormány 2266/1997. (IX.5.) határozata értelmében 2001-ben elkészült a Gyöngyös-Atkári ivóvízbázis vízminőségi állapotfelvele, védőterületének kijelölése, az azon belül található szennyezőforrások feltárása és veszélyességük értékelése, valamint az ivóvízbázis biztonságba helyezésére vonatkozó javaslat.

Az állapotfelvele a telepített figyelő kutak vízminősége alapján a Gyöngyös-Atkári ivóvízbázist sérülékenynek és sérültnek minősítette és az ivóvízadó rétegek utánpótlását adó talajvizek minősége is rossz. A felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet Gyöngyös közigazgatási területét fokozottan, illetve kiemelten érzékeny területnek minősíti.

A vízbázis mennyiségi és minőségi megfigyelését szolgáló monitoring kutak az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (ÉMI KÖVIZIG) tulajdonában vannak, a szükséges vízminőség mérések milyensége, gyakorisága, anyagi fedezetének forrása nem tisztázott. A monitoring kutak üzemeltetése a Heves Megyei Vízmű Zrt. által végzett víznívó mérésekre korlátozódik. Vízminőségi méréseket 2000-ben végeztek utoljára, kivételt képeznek ez alól a kommunális hulladéklerakó körül létesült monitoring kutak.

A szilárd kommunális hulladéklerakó körül lévő 7 db monitoring kútból a Városgondozási Zrt. rendszeresen vetet mintát a kommunális hulladéklerakó üzemelési engedélyében előírtaknak megfelelően. A vízvizsgálatok eredményei szerint a felszín alatti víz egy vagy több (a felszín alatti víz és a földtani közeg minőségi védelméhez szükséges határértékekről szóló 10/2000. (VI.2.) KöM-EüM-FVM-KHVM rendelet, illetve az ivóvíz minőségi követelményeiről és az ellenőrzés rendjéről szóló 201/2001. (X.5.) Kormányrendelet szerinti) határértéket meghaladó szennyezőanyag komponenszt tartalmaz. A lerakó körül a vízminőség időbeni változása azt mutatja, hogy a figyelő kutak szűrőzött mélységébe nem jut be friss szennyeződés.

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi védelme céljából kijelölt hidrogeológiai védőidom kapcsán első sorban a hatósági előírások biztosíthatják a szükséges védelmet. Az Önkormányzat, illetve a helyi építési hatóság számára ezen a téren az alábbi feladatok körvonalazódnak:

- a kijelölt védőterületen belül csak olyan tevékenységek folytatását támogassa, melyek a kitermelés alatt álló vizek minőségét és mennyiségét sem közvetett, sem közvetlen módon nem veszélyeztetik;
- jelenleg a figyelő-kút hálózat kiépítésének ellenére a vízminőség elemzések hiánya miatt a felszín alatti vizek minőségének esetleges romlása nem észlelhető,

így a szükséges beavatkozások nem tehetők meg, ezért sürgetni kell az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságnál a figyelő kutak tulajdonjogának rendezését, az üzemeltetésükre vonatkozó határozat és a védőidomra vonatkozó határozat kibocsátását;

- a Heves Megyei Vízmű Zrt-vel és a vízbázis által érintett többi Önkormányzattal közösen meg kell határozni az ivóvízbázis minőségi állapotának nyomon követését biztosító vízmintavételezés és elemzés pénzügyi forrásait;
- a védőidomon belül a közműves szennyvízelvezetéssel el nem látott ingatlanoknál kizárólag zárt közműpótló berendezés üzemeltetése engedélyezhető, ezt új ingatlanok építése esetén az építési engedélyben feltételként elő kell írni;
- a már engedélyezett szennyvíztározók tömörségét ellenőrizni kell,
- a közcsatornával ellátott ingatlanok szennyvízrákötését határozatban előírtuk, a teljesítést ellenőrizni kell;
- szakhatósági előírás értelmében a meglévő szikkasztókat, korábbi ürgödrös árnyékszékeket, használaton kívüli ásott kutakat fokozatosan fel kell számoltatni;
- építési engedélyben a háztáji állattartás szennyvizének elvezetésére is a szennyvízcsatornát (zárt tározót) kell előírni;
- gondoskodni kell a csapadékvíz hatékony elvezetéséről, minőségi védelméről;
- a feltárt környezetszennyezők tekintetében kezdeményezni kell a hatósági intézkedéseket;
- szorgalmazni kell az ÉMI KTVF-nél a Terra-Vita Kft. Karácsondi úti komposzttelepe feltárt környezetszennyezéssel kapcsolatos kármentesítés elvégzését, a figyelő kutak vizének rendszeres elemzését, a felszín alatti vizek minőségéről az Önkormányzat tájékoztatását, az elérhető legjobb technika alkalmazására történő kötelezést;
- a város ipari területeire való betelepülésnek feltétele kell legyen a környezetvédelmi szempontok szigorú érvényesítése.

1.2.2 Felszíni vizek minősége

Nagy-patak

Gyöngyös város területén a felszíni vízfolyások közül a Nagy-patak vízminőségét az ÉMI KTVF rendszeresen, havi gyakorisággal vizsgálja. A 2005. évi vizsgálati eredmények értelmében a víz minősége Gyöngyössolymosnál I (kiváló) - III (tűrhető) osztályú, míg Gyöngyöshalásznál III (tűrhető) – V (szennyezett) osztályú a jellemző komponensek tekintetében.

A Gyöngyöshalásznál mért rosszabb vízminőség forrásai a Gyöngyös városból bemosódó szennyeződések, a patakmederbe kerülő folyékony és szilárd hulladékok és 2006. év harmadik negyedévéig döntően a városi szennyvíztisztítóról elvezetett elégtelenül tisztított szennyvíz. A gyöngyösi szennyvíztisztító telep bővítésének és korszerűsítésének befejezését követő próbaüzem tanúsága szerint a tisztított szennyvíz már nem veszélyezteti a patak vízminőségét.

A Nagy-patak mederburkolata és partfala helyenként igen rossz állapotban van, helyreállítása, valamint a teljes belterületi szakasz burkolattal való ellátása árvízvédelmi szempontból, a patakmeder tisztíthatósága és a rendezett városkép miatt elengedhetetlen. A patak tulajdonosa a Magyar Állam, kezelője az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (ÉMI KÖVIZIG).

2005-ben első alkalommal az ÉMI KTVF Mátrai forrásvizet is mintázott. A 2005. évi 2 vízminta elemzési eredményei szerint a Gyökeres forrás vize ivóvíz minőségű.

A város többi felszíni vízfolyása nem tartozik a felszíni vízvizsgálatok országos törzshálózatába, 2005-től a vízminőség ellenőrzése érdekében évi egy alkalommal végeztetünk vízminőségi elemzéseket.

Külső- és Belső-Mérges patak

A két patak Gyöngyös ÉK-i részén még külön folyik, majd a Felsővárosi temetőknél egyesül, innen Külső-Mérges patak név alatt folytatja útját.

A találkozás előtt a Külső-Mérges patak hulladékoktól mentes, vízminősége I. osztályú, kivéve a nitrát-nitrogén tartalmát, melyre nézve – nagy valószínűséggel mezőgazdasági tevékenység miatt - szennyezett víznek minősül.

Az Önkormányzat folyamatos medertisztítási munkáinak következtében a Külső-Mérges patak partjai a Szurdokpart utca keresztezéséig már sokkal kevésbé szemetesek, mint régebben. A városon átfolyva a Külső-Mérges patak vízminősége nem romlik.

A **Belső-Mérges patak** vízminősége a gyöngyössolymosi elágazónál igen szennyezett, szerves anyag és nitrát-nitrogén tartalmát tekintve III. (tűrhető) osztályba, míg ammónium-nitrogén tartalma alapján V. (szennyezett) osztályba sorolható. A patak szennyezettsége és különösen a magas ammónium-nitrogén tartalom kommunális szennyvízzel való szennyezésre utal.

A Belső-Mérges patak városközponton áthaladó régi, lefedésre került medre csapadékvíz csatornaként üzemel, majd a város déli részén a felszínre bukkanva ismét Belső-Mérges patak néven, felszíni vízfolyásként folytatja útját.

A Belső-Mérges patak vízminősége a Kenyérgyár utca alatti kitorcollásnál szennyezett, ammónium-nitrogén tartalma alapján V. (szennyezett), nitrát-nitrogén tartalma alapján III. (tűrhető), szerves anyag tartalma alapján II. (jó) osztályba sorolható. A vízszennyező anyagok jellege arra enged következtetni, hogy a Belső-Mérges patakba vízgyűjtő területén a csapadékvíz elvezető csatornába szennyvíz is van bevezetve. Meg kell jegyeznünk, hogy a Belső-Mérges patak csapadékvíz gyűjtő területének egy részére (Mérges utcától K-re) az 1970-es években adtak ki engedélyt az egyesített csapadékvíz-szennyvíz elvezetésre.

Toka-patak

A Toka-patakról nem állnak rendelkezésünkre friss adatok, az ÉMI KTVF tájékoztatása értelmében a patak vize jó minőségű. Környezetét tekintve a patak

tiszta, hulladékmentes, a meddőhányó és a Toka-patak menti kiöntéses területek rekultivációja elkezdődött.

Bene-patak

A Kallós malomnál a patak vízminősége a vizsgált komponensek (biokémiai oxigénigény, kémiai oxigénigény, ammónium-nitrogén, pH) alapján I. (kiváló) osztályú, míg a Pálosvörösmarti út végén vett minta szerves anyag tartalma alapján II. (jó) osztályba sorolható. A szerves anyag növekedésével párhuzamosan nem nőtt a patakvíz ammóniatartalma, ezért a szennyezés forrásaként nem valószínűsíthető folyamatos illegális szennyvízbevezetés.

A felszíni vizek minősége és medrük védelmére irányuló programot a városunkat érintő felszíni vízfolyások minőségének és a vonatkozó jogszabályi előírásoknak az ismeretében foglalmaztuk meg:

- Folytatni kell a Nagy-patakba és a Belső-Mérges patakba történő illegális szennyvíz-bevezetések felderítését és felszámolását. A szennyvízmű üzemeltetőjével tervezett közös akció célja, hogy a jelenlegi 634 db szennyvízcsatornával ellátott, de arra rá nem kötött ingatlan számát 2008. év végéig legalább a felére csökkentsük;
- be kell fejezni a gyöngyösi szennyvízcsatorna építési programot, mely a közigazgatási terület gyakorlatilag 100 %-os szennyvíz-ellátottságát eredményezi;
- Gyöngyös város szennyvíztisztító telepe üzemének biztosítania kell a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti tisztított víz minőséget;
- fokozott ellenőrzéssel, a közmunka program keretében gyakoribb medertisztítással kiemelten kell kezelni a Gyöngyös-pataknak a város ÉNy-i részén tapasztalt folyamatos kommunális és egyéb szilárd és folyékony hulladékkal való szennyezésének ügyét;
- meg kell oldani a Zsellérköz szennyvízelvezetését, mivel a jelenlegi állapot felszíni és felszín alatti vízminőséget egyaránt veszélyeztet
- a Nagy-patak kezelőjével közösen engedélyes tervet kell készíttetni a teljes belterületi szakasz medrének és partfalának szilárd burkolattal való ellátására, a patak vizének szabályozott levezetésére. A vízjogi létesítési engedély birtokában a patak kezelőjével közösen kell pályáznunk a kivitelezéshez szükséges pénzügyi források elnyerésére.

1.3. Talaj-, földvédelem

A talaj- és földvédelemmel kapcsolatos hatósági feladatokat a Heves Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat (3300 Eger, Szövetkezet út 1.) látja el.

Gyöngyös környéke a nitrát szennyezéssel szemben érzékeny területek közé tartozik. A Gyöngyös-Atkári ivóvízbázis védőidomának minőségi védelme nem

csupán a felszín alatti vizekre terjed ki, hanem a felszíni közegre is. Ebből adódóan a talaj- és föld védelme érdekében célunk

- a nitrát-szennyezés csökkentése céljából a mezőgazdasági tevékenységet folytatókkal a 49/2001. (IV.3.) Kormányrendelet előírásainak betartatása;
- a szennyvíziszap-eredetű komposzt engedélyezett feltételek mellett történő mezőgazdasági kijuttatásának ellenőrzése.

2. A természet védelme

2.1. Alapfogalmak

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján elkészített Nemzeti Természetvédelmi Alaptervvel összhangban a természet védelme és megőrzése szakmai és hatósági feladat, de egyszersmind társadalmi és önkormányzati érdek és feladat is.

A természetvédelmi feladatok szakszerű ellátását biztosító szakember gárda a tevékenységgel kapcsolatos hatósági jogkörrel felruházott szerveknél – a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségeknél, a Nemzeti Park Igazgatóságoknál, a Tájvédelmi Körzeteknél vannak.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat és hatásköreiről szóló 1991. (VII.23.) évi XX. törvény értelmében a helyi védett területek az önkormányzati képviselőtestület feladat- és hatáskörébe tartoznak.

Az általános természetvédelem tárgyai a természeti értékek és természeti területek. Természeti érték a természeti erőforrás, az élővilág és a fennmaradásához szükséges élettelen környezet, valamint a természeti erőforrásnak nem minősülő környezeti elem, beleértve a védett természeti értéket is. Ennek alapján a természeti érték lehet nem védett, illetve védett – a törvény vagy más jogszabállyal védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított érték (terület, növény, állat, barlang).

Természeti terület valamennyi olyan földterület, amelyet elsősorban természetes vagy természetközeli állapotok jellemzenek és a természetvédelemért felelős miniszter a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszterrel egyetértésben rendelttel közzétesz (esetleg az önkormányzat nyilvánítja majd helyi jelentőségű természetvédelmi területté). Ezek általában erdő, gyepek, nádas művelési ágú földterületek.

2.2. A természetvédelem feladata

A természetvédelem feladata a védelemre érdemes természeti értékek

- számbavétele
- védelem alá helyezése
- fenntartása, megóvása, helyreállítása
- bemutatása.

A számbavétel országos program keretében valósul meg a természetvédelmi hatóság koordinálásban. A védett természeti értékről nyilvántartó vagy/és érték felvételi lap készül, mely alapján annak minden lényeges adata és jellemzője egyértelműen beazonosítható.

A törvényben előírt védetté nyilvánítás előkészítését (adatgyűjtés, terület lehatárolás, tulajdonosi egyeztetés, szakhatósági tárgyalás) követően a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 24. § (1.) bek. b.) pontja alapján, valamint az 1991. évi XX. tv. 85. § (1) bek. 1.) pontja alapján Gyöngyös város képviselőtestülete rendeletben nyilvánítja védetté az egyes helyi természeti értékeket.

A helyi védett természeti értékek megóvására a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. 62. § (1.) és (2.) bekezdése és a fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény lehetővé teszi a települési önkormányzatok számára a helyi jelentőségű védett természeti területek védelme érdekében önkormányzati természetvédelmi őr alkalmazását, illetve önkormányzati természetvédelmi őrszolgálat működtetését.

2.3. Gyöngyösi természeti érték leltára

Országos védett területek:

Tájvédelmi Körzet:

A Mátrai Tájvédelmi Körzet létesítéséről szóló 5/1985. (XI.22.) OKTH. rendelet szerint a Mátrai Tájvédelmi Körzet védett területéhez Gyöngyös közigazgatási területéből az összes 12000 hektárból 271,4 ha terület, nevezetesen a gyöngyösi 0114; 0115/1,2; 0117; 018; 0119 hrsz-ú földrészletek és Kékestető belterületének valamennyi helyrajzi száma tartozik.

Természetvédelmi Terület:

Gyöngyösi Sár-hegy Természetvédelmi Terület nagysága a gyöngyösi Sár-hegy védetté nyilvánításáról szóló 5/1975 OtvH határozat szerint összesen 186 hektár, melyhez a Gyöngyös 0165/4,5 hrsz-ú földrészletek tartoznak 115 ha összterülettel.

Helyi védett területek Gyöngyösön

- Í Orczy - kert (Törzskönyvi száma: 9/1/TT/52, 603/52 Hm. Tanács hat.)
- Í Plébánia kerti japánakácok (Törzskönyvi száma:9/28/TT/82, 29/82 Hm. Tanács hat.)
- Í Petőfi utcai tiszafák (Törzskönyvi száma:9/28/TT/82, 29/82 Hm. Tanács hat.)
- Í Klapka utcai tiszafák (Törzskönyvi száma:9/28/TT/82, 29/82 Hm. Tanács hat.)
- Í Mátrafüredi lucfenyők (Törzskönyvi száma:9/28/TT/82, 29/82 Hm. Tanács hat.)

Helyi, esetleg országos védelemre javasolt vagy tervezett értékek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság felmérése a külterületeket, a belterületeken a közterületeken (templomkertek, temetők, parkok) lévő faállományát vizsgálta. A településeknél a helyi építési szabályzatok készítésénél kerülhetnek elő védendő (pl. kultúrtörténeti) értékek. A felmérés alapján védelemre javasolt érték: Farkasmályi pincesor és környezete.

2.4. Természetvédelmi feladatok

A magasabb szintű környezetvédelmi programokban megfogalmazott általános feladatok teljesítését lehetőségeink mértékében támogatjuk, ezek közül csak néhányat említünk meg:

- gondoskodni kell a fajok és fajták sokféleségének megőrzéséről;
- biztosítani kell a természetes élőhelyek, különösen a veszélyeztetett növény és állatfajok természetes élőhelyeinek védelmét;
- a 15 %-nál meredekebb lejtőkön a hegy-völgy irányú szántóműveléssel fel kell hagyni;
- a védett hegyi kaszálórétek megőrzése érdekében rendszeres kaszátatásukról gondoskodni kell;
- a település körül tapasztalható, szociális problémákra visszavezethető okokból adódó jelentős fakivágások ellen lépni kell;
- a legfontosabb madár-élőhelyek kerüljenek védelem alá.

3. Tájvédelem

Gyöngyös közigazgatási területén a külszíni bányászat okozta tájsebek egy részének rekultiválása megtörtént.

A farkasmályi kőbánya területén kialakított önkormányzati tulajdonú inert lerakó művelése a tájrendezés szempontjainak figyelembe vételével történik. A lerakónak 2008. december 31-ig van üzemelési engedélye, eddig az időpontig be is telik. Ezt követően a végső rekultiválással ér véget a tájrendezési folyamat.

Az Önkormányzat tájvédelemmel kapcsolatos céljai és feladatai:

- folytatni kell a közigazgatási területünkön lévő felhagyott külszíni bányák és egyéb roncsolt területek tájrendezését (farkasmályi volt kőbánya, Pipis-hegyi bányagödör);
- be kell fejezni a farkasmályi inert hulladéklerakó rekultiválását, ki kell építeni a lerakó körüli csapadékvíz elvezető rendszert;
- törekedni kell a táji értékek degradációjának megakadályozására, a tönkretett értékek helyreállítására;
- a hagyományos tájkarakter kiemelt védelmét biztosítani kell.

4. A települési környezet művi elemeinek védelme és infrastrukturális rendszerének fejlesztése

4.1. A települési környezet védelme

A Program célállapotként egy kevesebb környezeti eredetű stresszhatást közvetítő, jobb környezeti állapotjelzőkkel rendelkező települési környezet kialakítását jelöli meg. Ennek megfelelően az alábbi célkitűzések és feladatok várnak megoldásra:

- A közlekedési eredetű települési légszennyezés csökkentése;
- a közlekedési eredetű zaj egészséget és közérzetet veszélyeztető hatásainak csökkentése;
- a város teljes csatornázottságának kiépítése;
- az ivóvízbázis védelme;
- a települési szilárd hulladékok környezetkímélő gyűjtése, kezelése/hasznosítása;
- a településtisztasági feladatok ellátásának fejlesztése, a közterületek tisztábbá tétele;
- a települési zöldfelületek lehetőség szerinti növelése, a belterületi zöldfelületek kiterjedésének szinten tartása, színvonalas kialakítása és gondozása.

4.2. A emberi egészség védelmének környezeti vonatkozásai

Ezen a területen az alábbi célkitűzések és feladatok fogalmazhatók meg:

- a közlekedési eredetű légszennyezés csökkentése;
- az épületek energetikai korszerűsítése következtében a fűtésből származó légszennyezés csökkentése;
- az ivóvizek szennyeződésének megakadályozása;
- a biológiai eredetű légszennyezők (pollen) mennyiségének csökkentése a lakókörnyezet ápoltságának biztosításával, a kellő mértékű gyomtalanítással, parlagfű irtással;
- szabadidő létesítmények megvalósítása;
- kerékpárutak építése;
- a sportolás fontosságának tudatosítása és érvényesítése, sportolásra alkalmas létesítmények számának növelése.

4.3. Az épített környezet védelme

Az épített környezet védelme szoros összhangban kell legyen az általános a településszerkezeti, rendezési tervek tartalmával, a város területfejlesztési koncepciójával. Törekedni kell a helyi kezdeményezéseken alapuló védett értékek számának növelésére, a védett területek, műemlékek megóvásához szükséges források pályázati úton történő biztosítására.

4.4. Az infrastruktúra környezeti vonatkozásai

4.4.1. Ivóvízellátás

Gyöngyös belterületének gyakorlatilag 100 %-a el van látva vezetékes ivóvízzel. A város egészséges ivóvízzel való ellátását a Heves Megyei Vízmű Zrt. biztosítja.

A Gyöngyös-Atkári ivóvízbázis mind mennyiségi, mind minőségi védelemre szorul, ezért az illetékes hatóságok - ÉMI KTVF és ÉMI KÖVIZIG – engedélyeikben szigorú feltételekhez köti a vízkivételt, illetve az ivóvíz bázison végzett tevékenységek végzését.

4.4.2. Csapadékvíz elvezetés

A város meglévő csatornahálózata felülvizsgálatra és felújításra szorul, illetve vannak utcák, melyek nem rendelkeznek sem nyílt árkos, sem zártszelvényű csapadékvíz elvezető rendszerrel.

Az elmúlt években jelentősen megnövekedett a városban a burkolt útfelületek és az építmény-tetőfelületek nagysága. A meglévő csapadékvíz elvezető hálózat nem tudja biztosítani a csapadékvíz kellő elvezetését, ezért:

- felül kell vizsgálni a város csapadékvíz elvezető rendszerét és megvalósíthatósági tanulmányt kell készíteni a csapadékvíz elvezető hálózat felújítására, a hiányzó szakaszok létesítésére vonatkozóan. A csapadékvíz elvezető hálózat rekonstrukciójához EU-s pályázati forrásokat kell találnunk;
- folytatni kell a csapadékvíz csatornába történő illegális szennyvízbevezetések felderítését és megszüntetését.

4.4.3. Szennyvízelvezetés, szennyvíztisztítás

A 2007/1996. (VII.24.) Korm. sz. határozat irányelvei alapján 2005-ig meg kell oldani a szennyvízelvezetést valamennyi sérülékeny vízbázisú településen.

Gyöngyös város csatornázottsága az országos átlagnál lényegesen jobb. A szennyvízcsatorna hálózat folyamatos építése eredményeként a közműves szennyvízelvezetéssel ellátott háztartások aránya közel 90 %-os. 2006. év végén 634 db (ebből Mátrafüreden 8 db) olyan ingatlan volt, amely közcsatornával el van látva, de arra nem kötött rá.

Kékestető - Mátraháza - Sástó - Mátrafüred közműves szennyvízelvezetése jól kiépített, a szennyvízcsatorna hálózatra rákötött ingatlanok aránya meghaladja a 95 %-ot.

A közcsatornán levezetett szennyvíz teljes mennyiség tisztításra kerül. A bővített és korszerűsített Gyöngyös városi szennyvíztisztító telep Gyöngyös, Kékestető-

Mátraháza-Sástó-Mátrafüred, Gyöngyössolymos, Gyöngyösoroszi, Nagyréde és Gyöngyöshalász szennyvizét fogadja és tisztítja.

2006-ban befejeződött a szennyvíztisztító telep 11.500 m³/nap kapacitásra történő bővítése és technológiai korszerűsítése, melynek eredményeként a tisztítási technológia minden paraméterben biztosítani tudja a jogszabályban előírt határértékeket. A stabilizált víztelenített iszap komposztálásra kerül, a biogázból előállított elektromos energia a telep energiaigényének jelentős részét fedezi.

A szennyvízelvezetés- és tisztítás területén megfogalmazott célkitűzéseink:

- be kell fejeznünk a szennyvízcsatorna építésre vonatkozó programunkat, melynek eredményeként csaknem 100 %-os lesz a közműellátás;
- meg kell építeni a hiányzó szennyvízcsatorna szakaszokat azokban az utcákban, amelyekben részlegesen épült szennyvíz, ezért az állami támogatású programba nem kerülhettek be;
- figyelmet kell fordítani a szennyvízcsatorna hálózat felújítást igénylő szakaszaira, a gyakori dugulások, csőtörések, szennyvízefolyások okát felderítve dönteni kell a problémás szakaszok szükség szerinti átépítéséről.

5. Zöld területek, közterületek fenntartása

A Gyöngyös területén lévő parkok, parkosított területek, zöldterületek gondozását, valamint a fásításokat az Önkormányzat közbeszerzési eljárásban kiválasztott vállalkozója (Lián Kht., Lázók Bt.) végzi.

Gyöngyös Város Önkormányzata Képviselő-testületének a környezetvédelemről szóló 15/2000. (V.22.) KT számú rendelete II. fejezete tartalmazza az ingatlanok és közterületek tisztántartásának szabályait.

A fák védelmére vonatkozó helyi szabályozást a 15/2000. (V.22) KT számú helyi rendelet 24. §-a tartalmazza.

A város közterületének jelentős hányada tiszta, rendezett, a zöldterületek ápoltak. A közterületek tisztaságának megőrzése érdekében a városban jelenleg 513 db kézi szemetes van kihelyezve. Sajnálatos módon a kézi szemetesekben rendszeresen helyeznek el háztartási hulladékot, sokszor kiszórják tartalmukat, előfordul, hogy magát a szemetest megrongálják, kidöntik, vagy teljes egészében ellopják, a végeredmény nem eredményez pozitív városképet.

Az illegális hulladéklerakók száma sem csökken, a felszámolt lerakók jelentős számban újratermelődnék és az önkormányzat jelentős anyagi ráfordítással szállíttatja el az illegálisan lerakott hulladékokat.

A hulladékok közterületen való elhelyezésének felszámolásában jelentős szerepet kap a közszolgáltató a szemétszállítási szerződések megkötésének kezdeményezésével.

A települési környezet tisztaságának és a városkép javításának elősegítése érdekében Gyöngyös Város Képviselő-testülete 2005-ben a „Tiszta, virágos Gyöngyösért” cím alapításáról és adományozásáról döntött. A címet 2005-ben hét, 2006-ban tíz ingatlan (családi és társasház) nyerte el.

A zöld területek, közterületek a városkép meghatározó elemei, karbantartásuk, állaguk megóvása nem csupán környezetvédelmi szempontból fontos. Céljaink e területen az alábbiak szerint fogalmazhatók meg:

- a zöldterületek nagyságának megtartása;
- az Orczy kert revitalizációjának megvalósítása;
- a pihenőparkok, játszóterek igényes gondozása, fejlesztése, a kutya piszok elleni hatékony fellépés;
- az utcabútorok számának növelése, jó állapotának folyamatos fenntartása;
- a fásítások folytatása;
- a „Tiszta, virágos Gyöngyösért” program folytatása;
- a köztisztasági feladatok ellátásának javítása közhasznú munkások bevonásával.

6. Hulladékgazdálkodás

6.1. Szilárd hulladékok keletkezése, gyűjtése, hasznosítása/ártalmatlanítása

Kommunális hulladékok

A kommunális hulladék gyűjtését, szállítását, elhelyezését a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény, valamint a 20/2005. (IV.26.)KT. számú helyi rendelet szabályozza. A szilárd kommunális hulladékok gyűjtésére szervezett közszolgáltatást 2008-ig hatályos szerződés értelmében a Városgondozási Zrt. látja el.

A Városgondozási Zrt. saját tulajdonú hulladéklerakó teleppel rendelkezik, mely Gyöngyös települési és a települési hulladékokkal együtt kezelhető termelési hulladékaikkal mellett fogad a környező településekről is mind kommunális, mind inert hulladékot.

A Gyöngyösön keletkező kommunális hulladékok éves mennyisége átlagosan 12.000 tonna.

Gyöngyösön a hulladék szállítási és ártalmatlanítási díját a hulladék mennyisége arányában kell megfizetni, a literenkénti díj mértékét a Városgondozási Zrt. által kimutatott költségek figyelembevételével a Képviselő-testület állapítja meg.

Inert hulladékok

Az Önkormányzat tulajdonában lévő farkasmályi inert hulladéklerakó engedélyét 2008. december 31-ig adta meg az ÉMI KTVF.

A városban keletkező inert hulladékok részben a farkasmályi lerakóba, részben a VG Zrt. lerakójába kerülnek. Gyöngyös közigazgatási területén évente mintegy 20.000 tonna inert hulladék keletkezik.

Veszélyes hulladékok

Veszélyes hulladékok jellemzően a gazdasági társaságok tevékenysége során keletkeznek, melyek nyilvántartási, gyűjtési és ártalmatlanítási rendjét jogszabályok határozzák meg. Az ÉMI KTVF nyilvántartásában 2005. évben 116 olyan gyöngyösi telephely szerepelt, amelyen veszélyes hulladékok keletkeztek.

A háztartásokban keletkező kommunális hulladék is jelentős arányban tartalmaz veszélyes hulladékokat, melyek szelektív gyűjtés hiányában a lerakóra kerülnek. A lemerült akkumulátorok, használt elemek, elektronikai hulladékok, lejárt szavatosságú gyógyszerek és növényvédelmi szermaradványok gyártói számára jogszabály írja elő a kötelező visszavételt. Ez a kötelelem jelentős mértékben hozzájárul a környezet védelméhez, feltéve, ha a lakosság él a nevezett hulladékok ingyenes átadására vonatkozó lehetőségével.

Illegális hulladéklerakások

A helyi rendelet értelmében az ingatlantulajdonos köteles igénybe venni a szilárd kommunális hulladékok szállítására szervezett közszolgáltatást. Sajnálatos módon sok ingatlan tulajdonosa nem tesz eleget e kötelezettségnek, vagy az ingatlanán ténylegesen keletkező hulladékmennyiségnél kisebb mennyiségre köt hulladékszállítási szerződést. Ebből adódóan városszerte a kézi szemetesekben, a hulladékgyűjtő szigetek mellett, patakparton- és mederben helyeznek el háztartási hulladékot, a város több belterületi és külterületi pontján képződnek és képződnek újra illegális hulladéklerakások.

Szelektív hulladékgyűjtés

Városunk iskoláiban 1994-ben vezettük be a szárazelemek és gombakkumulátorok önkéntes alapon történő szelektív gyűjtését egy, a környezetvédelmi minisztérium által iskolák számára meghirdetett akcióhoz csatlakozva. 2005-ben a gyűjtésbe bevontuk a többi önkormányzati intézményt is, összesen 50 db beltéri használtelem gyűjtő van kihelyezve.

2005-ben 18 darab 3 edényes hulladékgyűjtő szigetet alakítottunk ki, mely jelenleg üveg, alumíniumdoboz és műanyag palack szelektív gyűjtését teszi lehetővé.

A szelektív hulladékgyűjtést a lakosság kedvezően fogadta, a hulladékgyűjtő szigetek üzeme azonban nem problémamentes. Sokan szelektíven gyűjtött hulladékot hoznak a gyűjtőszigethez, de azt nem helyezik el a megfelelő edényben, hanem nylon szatyorban, ládában, vagy darabonként leteszik a gyűjtősziget mellé a közterületre, holott a megfelelő edényekben bőven van hely a hulladék befogadására. Az alumínium dobozok gyűjtésre szolgáló edénybe egyéb

fémötvözetből készült konzerves dobozok is kerülnek ételmaradékkal együtt, ami különösen nyáron képez problémát a szaghatás és a legyek miatt, ráadásul ezek a konzerves dobozok nem hasznosíthatók. Mások kommunális hulladékaikat rakják ki a gyűjtősziget szomszédságába, holott ez egyértelműen illegális hulladék elhelyezésnek minősül.

A zöld hulladék szelektív gyűjtése érdekében az önkormányzat 800 db zöldgyűjtő edényt vásárolt és helyezett el a lakosságnál. 2005-ben 120 db, 2006-ban pedig további 40 db komposztedényt adtunk tartós használatra a lakóknak, hisz a komposztedények használata lehetővé teszi, hogy a zöld hulladékok keletkezésük helyén kerüljenek hasznosításra. A tapasztalat azt mutatja, hogy a lakosság szívesen fogadta a komposztedényeket és pozitív tapasztalatokról számol be a komposztálást illetően.

A szelektíven gyűjtött zöld hulladék eddig a farkasmályi inert hulladéklerakó erre a célra kijelölt területén önmagában komposztálódott. 2006. őszétől a szennyvíztisztító telepen létesített komposztáló telep lehetővé teszi a zöldhulladék szennyvíziszappal képzett komposztban történő hasznosítását.

A hulladékgazdálkodási feladatok jogszerű teljesítése érdekében Gyöngyös Város Önkormányzata 2004-ben tagja lett a Heves Megyei Hulladékgazdálkodási Társulásnak. A megyei rendszer biztosítja a hulladékok szelektív gyűjtését és újrahasznosítását, kiépíti az inert hulladékok feldolgozóját, a hulladékok műszaki védelemmel rendelkező lerakón történő ártalmatlanítását. A szükséges pénzügyi források EU-s alapokból és a központi költségvetésből nyerhetők el, a települések 10 %-os önrészt kell biztosítsanak teljes körű hulladékgazdálkodási rendszerük kiépítéséhez. A megyei rendszer koncepciója most van átdolgozás alatt, a megvalósítás tervezett időpontja többször módosult.

A megyei rendszer célkitűzéseivel összhangban az Önkormányzat támogatja az ipari parkba betelepülő energetikai és hulladékhasznosító mű létesítését.

A hulladékhasznosító mű megépítése és a megyei hulladékgazdálkodási rendszer kialakításának viszonylag távlati időpontjai miatt Gyöngyös Város Önkormányzata saját erőből elkezdte és folytatja a hulladékok szelektív gyűjtését. Az újrahasznosítható lakossági hulladék szelektív gyűjtésének kibővítésére a meglévő hulladékgyűjtő szigetek 2,5 m³-es műanyaggyűjtő edénnyel bővülnének, a jelenlegi műanyaggyűjtő edények pedig papír gyűjtését szolgálnák.

A lakossági veszélyes hulladékok biztonságos ártalmatlanítása, az újrahasznosítható hulladékok és a lerakóra jogszabályi tilalom miatt el nem helyezhető hulladékok (gumiabroncs, zöld hulladék) gyűjtése és kezelése, az állati eredetű hulladékok jogszabályi előírásoknak megfelelő gyűjtése-tárolása és nem utolsósorban a közterületre kihelyezett hulladékok mennyiségének csökkenése érdekében hulladékgyűjtő udvar létesítését tervezzük.

A hulladékgyűjtő udvar folyamatosan lehetővé teszi, hogy a lakosság elhelyezhesse ott mindazon hulladékát, amely méreténél, vagy jellegénél fogva nem kerülhet bele a rendszeres hulladékszállítás keretében átvett hulladékok közé, nevezetesen: nagydarabos hulladékok (lom), gumiabroncs, lakás-felújításból származó nagyméretű hulladékok, elektronikai hulladékok, akkumulátor, festék- és vegyszermaradékok, elemek, fáradt olaj, stb.

A hulladékgyűjtő udvarra hozhatják be a lakók az újrahasznosítható hulladékaikat is, nevezetesen a fém-, fa-, üveg és papír hulladékokat valamint a műanyag palackokat.

A hulladékgazdálkodás terén a részletes célkitűzéseket és megvalósításuk eszközeit Gyöngyös város egyedi hulladékgazdálkodási terve tartalmazza, az általános elveket az alábbiakban fogalmazzuk meg:

A szilárd kommunális hulladékok gyűjtése, szállítása és ártalmatlanítása területén célunk:

- a keletkezett hulladékok mennyiségi növekedésének megelőzése;
- a szilárd hulladékokra megszervezett közszolgáltatás rendszerét felülvizsgálása, a város és a lakosság igényeihez történő igazítása;
- a szilárd kommunális hulladékok gyűjtésére szervezett közszolgáltatásnak a teljes lakosság általi igénybevétele;
- megteremteni a konkrét és biztos feltételeket arra vonatkozóan, hogy a megyei hulladékgazdálkodási rendszer és a hulladékhasznosító mű kiépítéséig és üzembe helyezéséig, vagy annak hiányában is biztosított legyen a Gyöngyös közigazgatási területén keletkező hulladékok jogszabályi előírásoknak megfelelő ártalmatlanítása;
- a kommunális hulladéklerakó terv szerinti rekultiválása;
- fokozni kell a hulladék-gazdálkodással kapcsolatos lakossági tájékoztatást, tudatformálást;
- fel kell számolni az illegális hulladéklerakókat és meg kell akadályozni új illegális hulladéklerakók kialakulását;
- meg kell vizsgálni civil szervezetek bevonásának lehetőségét a hulladékgazdálkodási céljaik megvalósításába.

A felsorolt feladatok teljesítésében kiemelkedő szerep és felelősség hárul a Városgondozási Zrt-re mint közszolgáltatóra és mint a kommunális hulladéklerakó tulajdonosára.

Kiemelt hulladékáramokra vonatkozó célkitűzéseink:

Inert hulladékok:

A farkasmályi inert hulladéklerakó művelésének lezárását követően

- a lerakó rekultivációs tervét felül kell vizsgáltatni és engedélyeztetni kell

- a rekultiválást el kell végezni.

A megyei hulladékgazdálkodási rendszer tervei szerint a Gyöngyös városi szilárd hulladéklerakó rekultivált területén kerül kialakításra egy inert hulladékok átmeneti gyűjtésére, tárolására és feldolgozására szolgáló terület. A megye 3 telepét kiszolgáló mobil törő-osztályzó gépsor az építési törmelékeket meghatározott időközönként összetöri, az így keletkezett hulladék az építőiparban, vagy útalapban hasznosítható.

A gumihulladékok nem helyezhetők el a kommunális lerakóba, gyűjtésük a tervezett hulladékgyűjtő udvarban kap helyet.

Állati hulladékok:

Az elhullott állatok hulladékainak átmeneti gyűjtésére szolgáló döngkutak 2006. január 1-től nem üzemeltethetők. A gyöngyösi döngkút jogszabályban előírt teljes körű környezetvédelmi felülvizsgálatát és rekultivációs tervét elkészítettük, magát a rekultivációt meg kell valósítanunk.

Az állati hulladékok átmeneti tárolásának optimális megoldása lehetne a hulladékgyűjtő udvaron elhelyezhető korszerű, hűtött tároló elhelyezése, ahova a lakók is bevihetnek elhullott kisállataikat és amelyből a hulladékot szükség szerinti gyakorisággal engedéllyel rendelkező cég szállítja el ártalmatlanításra.

Zöld hulladék:

A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 56. § (7) bekezdése értelmében a lerakással ártalmatlanított biológiailag lebomló szervesanyag tartalmát a 2004. évihez képest 2007. július 1-ig 50%-kal, 2014. július 1-ig 35%-kal kell csökkenteni. A csökkentés a biológiailag lebomló hulladékok komposztálásával érhető el, amihez Gyöngyös Önkormányzata a lakossághoz tartós használatra kihelyezett zöld-gyűjtő edényekkel, a szelektív zöldgyűjtés megszervezésével, a szennyvíztisztító telepi komposztáló kiépítésével teremtette meg a feltételeket.

Az Önkormányzat ugyanakkor támogatja a zöld hulladékok keletkezésük helyén történő hasznosítását, amit komposztedények vásárlásával és a lakossághoz történő kihelyezéssel ösztönöz. A keletkezés helyén nem komposztált lakossági és a közterületi zöld hulladékok teljes mennyisége a szennyvíztelepi komposztálóra kerül.

A Lián Kht. a közterületekről összegyűjtött zöld hulladékot átmenetileg a felsővárosi két temető közötti területen tárolta. A komposztáló telep üzembe helyezésével lehetőség van ennek a zöldnek a hasznosítására is, aprítás után a felhalmozott hulladék a komposzttelepen a szennyvíziszappal kerül feldolgozásra.

6.2. Folyékony települési hulladék (FTH)

Gyöngyös város közigazgatási területén 2007. szeptember 30-ig a Terra-Vita Környezetgazdálkodási Kft. látja el a folyékony települési hulladék (FTH)

szállítására irányuló közszolgáltatást. A szennyvíz közcsatorna hálózat építésével egy időben folyamatosan csökken a szippantott szennyvíz mennyisége. Míg 1999-ben a lakossági FTH mennyisége 10.610 m³ volt, addig 2005-ben már csak 4.144 m³.

Gyöngyös Város Képviselőtestülete hulladékkezelési közszolgáltatásokról szóló 20/2005. (V.22.) KT számú rendelete 13. §-a értelmében az FTH ártalommentes elhelyezésének kizárólagos módja a gyöngyösi szennyvíztisztító telepen való elhelyezés. E területen megfogalmazott céljaink:

- a csatornahálózatra való rákötéssel és a csatornázottság közel 100 %-os kiépítésével minimálisra kívánjuk csökkenteni a folyékony települési hulladékok keletkezését;
- igényes közszolgáltatás biztosítását tűzzük célul, melynek megvalósítása érdekében magas színvonalat biztosító műszaki és szolgáltatási feltételeket kell támasztani a közszolgáltatás ellátására 2007-ben kiírandó pályázat ajánlattevőivel szemben;
- az FTH-t kizárólag a városi szennyvíztisztító telepen szabad leengedni;
- a közszolgáltató céget időszakosan ellenőrizni kell, hogy betartja-e az FTH leeresztésre és ártalmatlanításra vonatkozó előírásokat.

7. Zaj és rezgés elleni védelem

A zajvédelmi hatáskört a zaj- és rezgésvédelemről szóló 12/1984. (V.12.) MT számú rendelet melléklete által szolgáltatónak megnevezett tevékenységek esetében a település jegyzője, egyéb esetekben az ÉMI KTVF látja el.

Az ipari létesítmények a városon kívül, illetve annak keleti, déli iparterületén vannak, tevékenységükkel kapcsolatosan jellemzően évente 1-2 panaszbejelentés érkezik az ÉMI KTVF-hez.

A jegyzői hatáskörbe tartozó tevékenységek zajhatása ellen évente 4-5 panaszbejelentés érkezik Hivatalunkhoz. Ezek egy része megalapozott, de vannak esetek, amikor a megengedett határértékek teljesülnek és szubjektív túlérzékenység okozza a panaszt.

A közlekedésből származó zajhatás miatt egyre több utca lakói panaszkodnak.

A zajvédelem területén a környezeti célok az alábbiak:

- megalapozott panasz esetén mérteni kell a nagy forgalmú közlekedési csomópontok/útszakaszok zajimissziós értékét, a mérés eredményétől függően - szükség esetén - konkrét intézkedéseket kell kidolgozni a zajszint csökkentésére;
- a 24-es számú közlekedési út elkerülő szakaszainak megvalósítását szorgalmazni kell, mivel ezáltal jelentősen csökkenne az átmeneti forgalomból eredő lakosságot érő közlekedési zaj- és rezgésterhelés;

- szabadtéri, hangosító berendezést alkalmazó rendezvényeket ezután is csak önkormányzati engedély birtokában lehet szervezni, rendezni úgy, hogy jogszabályt sértő cselekmény esetén azonnali beavatkozási lehetőség legyen biztosítva (áram ellátás kikapcsolása);
- a közösségen belüli helytelen magatartással okozott zajterhelések mérését és megszüntetését továbbra is folytatni kell;
- meg kell vizsgálni tűzijáték rendezés helyi rendelettel történő szabályozásának lehetőségét;
- törekedni kell a közlekedési utak jó állagának biztosítására a közlekedési zaj alacsony szinten tartása érdekében;
- szolgáltató tevékenység engedélyezésénél, illetve telepengedélyének kiadásánál elő kell írni a zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 8/2002. (III.22.) KöM-EüM együttes rendelet 1. számú mellékletében foglalt, illetve a15/2000. (V.22.) számú helyi rendeletben szereplő határértékek betartását.

8. Helyi közlekedésszervezés

A helyi közlekedés káros környezeti hatásainak - légszennyezés, zajhatás - csökkentése, a lakosság egészségének megóvása, közérzetének javítása érdekében az Önkormányzat célja

- az aszfaltborítású utak 100 %-os arányának elérése;
- az aszfaltozott utak jó állapotának fenntartása;
- helyi közútkezelői jelző-, ellenőrző- rendszer működtetése;
- közintézmények előtt parkolóhelyek biztosítása;
- közintézmények előtt parkolóhelyek biztosítása a mozgássérültek számára;
- forgalomtechnikai eszközökkel csökkenteni kell a közlekedési eredetű légszennyező anyag kibocsátást;
- akciókat, kampányokat kell szervezni a városon belüli gépkocsi használat visszaszorítása céljából;
- kerékpárutak fejlesztése az uniós (EUROVELO) kerékpárút hálózat figyelembe vételével (Mátrai kerékpárút);
- a közlekedési utak mentén fák, bokrok telepítése;
- a Mátra Volán Zrt-vel való kapcsolattartás az utas-barát közlekedésszervezés szempontjainak érvényesítése, valamint a tömegközlekedési járműpark korszerűsítésének szorgalmazása céljából.
- további gyalogos övezetek kialakításának vizsgálata, akár csak egy-egy napszakban is.

9. Energiagazdálkodás

Gyöngyösön mind a gázfűtés, mind a fa- és széntüzelésű kazánokkal és kályhákkal megoldott fűtési rendszerek megtalálhatók, megújuló energiaforrások (termikus energia, biomassza, szél-, vízenergia) hasznosításáról nincs tudomásunk.

Az energiagazdálkodás terén céljaink az alábbiak szerint körvonalazódnak:

- az önkormányzati intézményekben energiatakarékos világítási rendszer kialakításának folytatása,
- az önkormányzati intézményekben az energiatakarékos fűtés feltételeinek megteremtése (nyílászárók cseréje, hőszigetelés, távfűtés, vagy magas hatásfokú, korszerű gázkazánok);
- a napenergia használatának népszerűsítése a lakosság körében;
- az energiatakarékosság fontosságának tudatosítása a lakosság körében;
- a lakossági fűtéskorszerűsítés támogatására kiírt központi pályázatok népszerűsítése, segítségnyújtás a pályázat benyújtásához.
- hulladékfeldolgozásánál és szennyvízkezelésnél nyert energia hasznosítása.

10. Környezetbiztonsággal kapcsolatos célok

A hazai szabályozás még nem rendelkezik a vegyi anyagokra, valamint a környezeti katasztrófák megelőzésére és elhárítására vonatkozó törvényekkel és végrehajtási utasításokkal.

A környezetbiztonság terén cél a havária jellegű események megelőzése, káros hatásainak mérséklése, az okozott károk helyreállítása, felszámolása.

Jogszábornak megfelelően az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségénél állandó ügyeleti szolgálat működik, ahol a havária jellegű eseményeket be lehet és be kell jelenteni. A rendkívüli események okozta károk felszámolása szakképzett beavatkozást igényel, melyre speciálisan képzett szervezetek működnek (tűzoltóság, katasztrófavédelem).

IV. Környezeti prioritások

Egy település környezeti állapota folyamatosan alakul, ezért a környezetet érintő tevékenységet az előzményekhez, az aktuális állapothoz és a célállapothoz kell igazítani.

A környezeti prioritások egymást feltételező és egymásra épülő rendszert alkotnak, mely rendszer elemei fontossági sorrendben:

- Az uniós joganyagból adódó környezetvédelmi prioritások;
- Az államközi kapcsolatokból adódó környezeti prioritások;
- Az országos környezetvédelmi prioritások (a Nemzeti Környezetvédelmi Programban);
- regionális;
- megyei;
- kistérségi;
- lokális prioritások.

Gyöngyös város környezetvédelmi prioritásainak áttekintésére az alábbi feladatok teljesítését rangsoroljuk:

1. Kiemelten kezelt környezeti prioritások

- a 100 %-os közműves szennyvízelvezetés kiépítése,
- a szennyvízcsatorna hálózatra való 100 %-os rákötés elérése,
- hulladékgyűjtő udvar kialakítása;
- a köztisztasági feladatok ellátásának javítása közcélú munkások bevonásával;
- a szilárd kommunális hulladékok 2009. január 1-től alkalmazható ártalmatlanítási helyének és módjának konkrét meghatározása;
- az ivóvízbázis védelmére vonatkozó határozat meghozatalának sürgetése;
- a közlekedésből eredő egészségkárosító légszennyezés és zaj csökkentése
- a helyi média bevonásával még nagyobb hangsúlyt fektetünk a gyermekek és a felnőtt lakosság szemléletformálására, környezetvédelmi nevelésére.

2. Speciális környezetvédelmi prioritások

- Az ivóvízbázis minőségének védelme miatt a kommunális hulladéklerakó körüli figyelő kutak vizének elemzését rendszeresen el kell végezni és az eredményeket értékelni és értelmezni szükséges. Az elemzések alapján esetlegesen szükségessé váló beavatkozásokat kezdeményezni kell;
- a Terra-Vita Kft. Karácsondi úti komposzttelepén meg kell szüntetni a talajvíz szennyezését, a bűzszenyezést okozó munkafolyamatokat azonnal abba kell hagyni, a technológiai fegyelmet be kell tartani és el kell végezni a kármentesítést.

3. További prioritások

- Emelni kell a környezeti kultúra színvonalát;
- kiemelt figyelmet kell fordítani a lakossággal való együttműködésre, a tájékoztatásra;
- törekedni kell a szelektív hulladékgyűjtés sikeres működtetésére, a szelektíven gyűjtött frakciók számának növelésére (+ papír);
- törekedni kell a természeti környezet megóvására;

- gondozni kell a védett értékeket;
- meg kell akadályozni a zöldterületek nagyságának csökkentését;
- meg kell tiltani a közterületi fák pótlás nélküli kivágását;
- meg kell valósítani az Orczy-kert revitalizációját.

V. A Program érvényesítésének eszközszerrendszere

1. Szabályozási, településszerkezeti, rendezési tervek, településfejlesztési koncepció, melyek biztosítják:

- a településszerkezet alakítását;
- településrészek rehabilitációját;
- az infrastrukturális rendszer fejlesztését.

2. A környezetvédelem prioritásrendszerére épülő egyéb programok

Ezek olyan programok, melyek

Í állandó jelleggel biztosítják a környezet tisztaságát (pl. települési közhasznú és közmunkák a zöldterület fenntartáshoz, épület-rehabilitációhoz, közterületeken elszórt hulladékok összegyűjtéséhez, patakmeder tisztításhoz stb.).

3. Kapcsolódási, együttműködési lehetőségek

3.1. Kapcsolódás a nemzetközi együttműködés kínálta fejlesztésekhez

Az EU kapcsolódási irányelvek városi szintű teljesítése érdekében:

- meg kell ismerni a II. Nemzeti Fejlesztési Terv pályázati rendszereit, feltételeit és élni kell a fejlesztési céljainkhoz illeszkedő pályázati lehetőségekkel.

3.2. Kapcsolódás az országos jelentőségű programokhoz

A gyöngyösi környezetvédelmi program végrehajtása során figyelmet kell fordítani a megvalósítás alatt álló országos programokra, nevezetesen:

- Nemzeti Környezet- és Természetvédelmi Koncepció;
- Új Magyarország Fejlesztési Terv;
- Nemzeti Környezetvédelmi Program II.;
- Az ivóvízbázisok védelmére vonatkozó célprogram;
- Magyarország szennyvízelvezetési és szennyvíztisztítási programjának irányelvei;
- Levegőtisztaság-védelmi Ágazati Intézkedési Program;
- Nemzeti Közegészségügyi Akcióprogram;
- Országos Környezeti Kármentesítési Program;

- Nemzeti Természetvédelmi Alapterv II.;
- Országos Területfejlesztési Konceptió.

3.3. Kistérségi, két vagy több települést érintő együttműködés

A Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása minden településére kiterjedő első környezetvédelmi jellegű célkitűzése a kistérségi hulladékgazdálkodási rendszer megvalósítása, mely a megyei rendszer keretén belül is szerves egységként működhet.

A több települést érintő együttműködés célja:

- A nagyobb kiterjedésű területet érintő környezetvédelmi kérdések és védelmi feladatok összehangolása (ivóvízbázis-, árvízvédelem);
- a fejlesztések összehangolt előkészítése (regionális hulladéklerakó);
- a város már kialakult kapcsolatrendszerén (testvérvárosok) keresztül tovább fejleszhető környezetvédelmi feladatok megoldása;
- illegális hulladék lerakók felszámolása.

3.4. Városon belüli együttműködési rendszer

A városi környezetvédelmi programban érintett városi szervek és cégek szakemberei rendszeres kapcsolatban állnak, de érdemes kezdeményezni egy munkacsoport létrehozását, melynek munkáját a Városüzemeltetési Igazgatóság koordinálja és amely rendszeresen nyomon követné a környezetvédelmi programban megfogalmazott feladatok végrehajtását és megoldást keresne a felmerülő problémákra.

3.5. A város feladatai és lehetőségei

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. értelmében a települési önkormányzat feladata:

- Az épített és természeti környezet védelme;
- vízrendezés és csapadékvíz-elvezetés;
- a településfejlesztés;
- a településrendezés;
- a közszolgáltatások ellátása, stb.

Környezetvédelmi feladatainak megoldására a települési önkormányzat környezetvédelmi alapot hozott létre, melynek felhasználásáról a Képviselő-testület évente, a költségvetési terv és a zárszámadás elfogadásával egyidejűleg rendelkezik.

Gyöngyös Város Környezetvédelmi Alapjával kapcsolatos szabályozások a környezetvédelemről szóló 15/2000. (V.22.) KT. számú rendeletben található meg.

3.6. Környezetvédelmi monitoring és információs rendszer

Törekedni kell egy olyan környezetvédelmi monitoring és információs rendszer kiépítésére és működtetésére, mely:

- a tervezés és ellenőrzés középpontjába helyezi a környezetvédelmi követelményeket;
- szakmai alapot biztosít a környezeti hatásvizsgálathoz;
- felhívja a figyelmet a beavatkozást igénylő területekre.

Városunkban 2 monitoring rendszer épült ki:

- a talajvízre és rétegvízre települt figyelőkút hálózat, melynek tényleges üzemeltetését sürgetnünk kell az ÉMI KÖVIZIG-nél.
- a levegőimissziós hálózat mérőpontjai rendszerben üzemelnek.

3.7. Környezetbarát gazdaságfejlesztési stratégia

A környezetbarát gazdaságfejlesztési stratégia alapelemei:

- környezeti hatásvizsgálaton alapuló fejlesztés;
- komplexitásra épülő beruházás-politika és technológiai folyamattervezés (pl. új hulladékártalmatlanítási mód bevezetésével egyidőben történjen meg a régi lerakó rekultiválása);
- a természet elemeinek, értékeinek maximális védelme;
- a környezetvédelmi követelmények érvényesítése.

4. A tervezés, szabályozás alapkérdései, környezetvédelmi monitoring és információs rendszer

A település területéről a felszín alatti víz, a levegő és a felszíni vizek minőségére vannak elemzésen alapuló, számszerű adataink. Bár az elemzések nem teljes körűek, de az adatok és egyéb információk megfelelő feldolgozásával és értékelésével lehetőség van a környezeti elemek állapotának nyomon követésére, például:

- a levegő minőségére vonatkozóan a Felügyelőségtől évente megkért adatok felhasználásával nyomon lehet követni a szennyezőanyagok koncentrációjának alakulását, tendenciáját, növekedés esetén van lehetőség a jelzésre, a beavatkozásra;
- a felszíni vizek minőségére vonatkozó adatok különböző szennyezőforrások létezésére hívják fel a figyelmet;

- a csapadékvíz elvezető rendszer állapotára vonatkozó megfigyelések időbeni nyomon követése a szükséges felújítások ütemezhetőségét, tervezhetőségét alapozzák meg;
- allergén növények előfordulási helyének, kiterjedésének nyomon követésével eredményesebb védekezés/irtás végezhető.

5. Az intézményi rendszer

A környezetvédelmi programban megfogalmazott feladatok, célkitűzések teljesítésének alapvető feltétele a környezeti ügyek komplex kezelése, az érintettek eredményes együttműködése. A Program végrehajtásában együttműködő szervezetek és intézmények közül a legfontosabbakat soroljuk fel:

- Észak-Magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (3530 Miskolc, Mindszent tér 4.)
- Észak-Magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság (3530 Miskolc, Vörösmarty u. 77.)
- Mátra-aljai Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat (3200 Gyöngyös, Kőkút u. 14.)
- ÁNTSZ Gyöngyös Városi Intézete (3200 Gyöngyös, Táncsics út)
- Heves Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat (3300 Eger, Szövetkezet u. 6.)
- Heves Megyei Állategészségügyi és Élelmiszer Ellenőrző Állomás (3300 Eger, Szövetkezet u. 4.)
- Heves Megyei Területfejlesztési Tanács
- Gyöngyös Körzete Kistérség Többcélú Társulása
- Észak-magyarországi Főépítészeti Iroda (3300 Eger, Kossuth u. 9.)
- Észak-magyarországi Regionális Fejlesztési Ügynökség Kht. (3529 Miskolc, Csabai kapu 37.)
- Magyar Közút Kht. Heves Megyei Területi Igazgatósága (Eger, Széchenyi út 47.)
- Nemzeti Közlekedési Hatóság Észak-magyarországi Regionális Igazgatósága (Eger, Széchenyi út 47.)
- Hivatásos Önkormányzati Tűzoltó Parancsnokság Gyöngyös (Kossuth u. 1.)
- Gyöngyös Városi Rendőrkapitányság
- Városgondozási Zrt. (3200 Gyöngyös, Kenyérgyár út 17.)
- Gyöngyös Város Polgármesteri Hivatala (3200 Gyöngyös, Fő tér 13.)

- Lián Kht.
- Lázók Bt.
- Mátra Múzeum (3200 Gyöngyös, Kossuth u. 37.)
- Mátra Művelődési Központ (3200 Gyöngyös, Barátok tere 3.)
- Gyöngyös város óvodái, általános és középiskolái
- Gyöngyös város közigazgatási területén működő környezetvédelmi célú civil szervezetek (Kékes Turista Egyesület, Mátraaljai Környezetvédelmi Egyesülés Károly Róbert Főiskola, Berze Nagy János Gimnázium Környezetvédő Köre).

A sokszereplős intézményrendszerben nagyon fontos szerepe van az egymás közötti egyeztetéseknek. A hosszadalmas döntéshozatali folyamatok egyszerűsítésére szükség van a közigazgatás reformjára egy akcióképesebb intézményrendszer kiépítése és a környezetvédelmi feladatok, hatáskörök rendszerében tapasztalható átfedések csökkentése céljából.

6. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítése, a környezeti kultúra fejlesztése

A környezetvédelmi program sikeres megvalósításában nagy szerep hárul a társadalom különböző szereplőire és szervezeteire. A társadalmi részvétel erősítése és a környezeti kultúra fejlesztése terén a legnagyobb feladat az Önkormányzatra hárul. Meg kell határozni azon civil szerződések körét, amelyeket az Önkormányzat mindenképpen bevon környezetvédelmi döntéseibe.

A környezetvédelmi ismeretek és a környezetbarát szemlélet kialakításában jelentős szerepe van a helyi médiának. A helyi televízió, a Dió-Rádió rendszeresen tájékoztatja a hallgatókat a város környezetvédelemmel kapcsolatos problémáiról, eseményeiről, törekedni kell egy működő és valóság-hű (hivatalos közleményeken alapuló) tájékoztatási rendszer fenntartására.

Fontos szerepet tölt be a tájékoztatás és a tudatformálás folyamatában az önkormányzat "Gyöngyösi Mozaik" című lapja, mely mind a környezeti kultúra fejlesztéséhez, mind a társadalmi tudatosság erősítéséhez vezető gondolatok, ismeretek terjesztésének feltételét teremti meg.

Az oktatás a képzés és tájékoztatás legalapvetőbb eszköze. Gyöngyös város iskoláinak többsége felvállalta a környezeti tudatformálásban való tevékeny részvételt. Nehezebben megszólítható réteg a felnőtt lakosság, tájékoztatásuk óvatos, nem sértő és nem tolakodó formában való megvalósítása megoldásra váró feladat.

A szelektív hulladékgyűjtés témájában a lakossági kommunikációt segíti a jövőben a csomagolási hulladékok begyűjtésére és hasznosítására alapított ÖKO-PACK Kht.

A környezet állapotáról a lakosságot évente egy alkalommal tájékoztatni kell.

7. A Program pénzügyi igényei

A Program pénzügyi igényeit az egyes konkrét feladatok kapcsán felmerülő forrásigények ismeretében az Önkormányzat éves költségvetésében kell tervezni.

A 2007-től megnyíló Európai Unió források soha vissza nem térő lehetőséget adnak olyan környezetvédelmi célú beruházásokra, melyek e források nélkül nem tudnának megvalósulni. Mindent el kell követnünk annak érdekében, hogy eredményes pályázatok révén részesüljünk ezekből a támogatásokból.